„Ukraińskyj, Holos“ Przemyśl. Należytość pocztowa uiszczono ryczałtem

Ч. 14 (590) Неділя, дня 12. квітня 1931. Рік XIII.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

націоналістичної думки

p. PRZEMYSL
Всч. О. А. Зубрицький
пл. Чацького. Гр.-Кат-Капітула

Адреса Редакції і Адміністр. „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ Перемишль, Побереже 1/I. Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807. Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол., піврічно, 3 зол., чвертьрічно. Для Чехії на рік — 72 к. ч., 1/2 — 40 к. ч., 1/4 — 20 к. ч. Для Франції—60 ф. річно, 1/2 — 35 ф., 1/4 — 20 ф. Для Німеччини — 10 мар. річно, 1/2 — 6 мк. 1/4 — 3.50 мк. Для Бельгії — 90 б. ф. річно, 1/2 — 50 б. ф. 1/4 — 30 б. ф. Для Америки 2 1/2 ам. долярів річно.
Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається

Ціна примірника 25 сот.

Рахунки платні й позивні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тимсамим без застережень годиться на це.

ТАРИФА ОГОЛОШЕННЯ: За текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має пять шпальт анонсових) 0·30 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·20 зол. Дрібні оголош. по 0.15 зол. за слово, найменше дрібне оголош. 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередньо до Адміністр. по 0·15 зол. Оголошення в тексті 150% дорожчі, на першій стороні 300% дорожчі.
Редактор приймає щодня від год. 11—1.

ВІЧНИЙ ЧИН.

... І не могло бути, щоби чоловік на камінному шляху життя був сам. — Над ним котилося ланами неба золоте сонце — і він ссав його промінний жар, а молоде тіло наливалось снагою росту; над ним розквітала зоряна ніч — і він слухав її срібної тиші та зором туги тонув у безкраї світляних чарів; він буйно ріс на землі, де хміль життя родив у душі вевику любов, яка владно кликала: жити!

Але ні сонце ні зорі ні земля не вгасили його спраги. Він став самотній, коли пізнав, що шлях усього живого перейшла смерть. Тоді примеркли в очах ясні світила, поблідла краса землі.. і кров не співала грімких пісень. — Бога — кричало життя.

І чоловік ішов крізь хуртовину віків на зустріч єдиній меті буття. Ступав він по скелях верхів піднебесних і міряв глибінь темнот непроглядних. Та хоч життя раз-у-раз кидало йому суворий присуд невдач, він ніколи не зрікся найбільшої туги свойого духа: дійти до Б га, останньої мети, що в ній зєднаються всі вартости, сили, бажання.

І могутнім був Бог чоловіка: творець вселенної, найвища мудрість, найбільша сила, закон і свобода, любов і гнів, справедливий суддя. Устами учителів, пророків і мудрців проголошував чоловік ріжні думки про одну, незмінну й досконалу Істоту. А поміж найбільшими, що підняли занавісу і прояснили віщою силою духа тайну вічности, — найвеличавіший Той, про якого прорекли, що прийде і буде хрестити вогнем і духом.

Він — немов сонце, найясніше поміж планетами. Але шлях його життя стелився терням аж до крівавої Голгофти. Там розпято гордість землі, її найбільшу силу: Любов — невідмінний закон вічного життя.

Жертву крови приніс Він свідомо — і булоб невдякою нащадків бачити Його усе в багряниці й у терновому вінку, що його вложили на Нього. Не мир, але меч приніс Учитель життя. Христос — переможець, — так голосить хрест — вогнений знак і символ двох тисяч літ. Бо проти смерти веде дорога життя і найбільше зусилля духа щолиш пише його правдиву ціну. Хто признав над собою закони інші, ніж воля певного життя — той втратив єдиний закон, який дає перемогу, і той належить смерти.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Цю правду пізнають лиш ті, що духом не піддались і важкий камінь ворожої неволі життя власною рукою віддалили.

Великої відваги треба, щоб станути перед лицем ворога і витримати перший удар його злих очей. А Він пішов проти нього і перший виповів боротьбу. Щоби побороти смерть і дати свідоцтво правді вічного життя.

В цьому надлюдському змаганні проти людей, природи, цілого світу підкрався до нього страшний сумнів. І Він, розпятий поміж небом і землею, прокликав слова нарікання: „Боже, Боже, чому ти мене опустив“! То знеможене тіло, ціле в ранах, то погасаючий світ у примерклих очах, то земна плоть — видала передсмертний крик розпуки. Бо дух бодрий був до кінця і ствердив, що великий чин побіди — звершився. Тоді прийшла пора піднятися до Бога.

Віки не знають прикладу більшої краси, страшнішої драми і величавішої перемоги, ніж коротке життя, мученицька смерть і світле воскресення Христа. І ті, що бажають найвищого, не знайдуть ні в дійсности ні в уяві такої моральної величі, що рівняласьби блеском живій опроміненій постаті Христа — Героя. Тому з тугою чекатимуть щороку приходу Великого Свята.

— І коли дзвони радісний гомін безкраєм простелять, а сонце скупає землю світлом життя, і весна перший гимн великої обнови проспіває, — у цей Великий День Він направду воскресне в їх душах молодих, що Христа-Борця приняли. Вони сповнять заповідь великої любови, бо направду люблять і хрест на своїх раменах несуть.

Задивлені у воскресний чин Месії — вони підуть його слідом, а за ними двигнуться міліони — на зустріч вільного життя. І прийде ота велика хвиля, коли усюди пронесеться рівний, голосний гомін великого

ДЗВОНУ УКРАЇНСЬКОЇ ВОЛІ.

Українська громадо!

Вже війшло в народній звичай, що з нагоди Воскресення Христового відзивається до Українського Народу „Рідна Школа“. — У хвилях радощів та хвилях смутку пригадує вона всьому Народові найбільший обовязок супроти своєї Нації, що веде нерівну боротьбу за своє існування.

Це боротьба за душу дитини, за її характер.

Сліди д яльности „Рідної Школи“ помічається на всіх усюдах За 50 літ існування вона обняла своїм крилом сотки місцевостей, де ятки тисячів молоді. — Тисячі молоді виходили й виходять у люде. Одержують твердість духа і любов для свого Народу в його ясних і важких хвилях.

Багато ще треба зробити, дуже багато. Кожна громада мусить відчути вплив „Рідної Школи“. Тому всі Українці мусять обєднатися під її прапором Кожний громадянин мусить допомогти скріпити її.

Надходить Свято Воскресення Христового. Це символ і наших Надій. Недаром це свято призначив український нарід для „Рідної Школи“. — Вона теж символ великої Ідеї.

Не звертаємося по милостиню бо говоримо в імені народу, а нарід вимагає від своїх членів тільки сповнення обовязку. Цей обовязок, — то скріплення основ „Рідної Школи“.

Прохаємо — давним звичаєм — прислати від себе й від знакомих дар „на писанку“.

В цьому всенародньому змаганні для піддержки „Рідної Школи“ обєднаймося всі без огляду на політичні погляди, без огляду на заняття, вік чи пол. У цьому всенародньому здвизі нехай не забракне ніякого товариства, установи, чи громади.

Тільки „Рідна Школа“ покладе міцну підвалину для національного розвитку.

Датки пересилати прямо на адресу: „РІДНА ШКОЛА“, Львів, Ринок 10.

Головна Управа „Рідної Школи“:
І. Кокорудз вр. Голова. Др. М. Коновалець вр. Секретар.

Вся „Писанка“ для „Рідної Школи“!

Українські Громадяне й Товариства! З нагоди Воскресення Христового не забудьте переслати дар на писанку „Рідній Школі“!

Приходи з вистав, концертів й інших улаштувань в часі від Великодня до Вознесення йдуть на „Рідну Школу“!

Гроші прохається пересилати чеками „Рідної Школи“, або переказати на адресу: Головна Управа „Рідної Школи“ Львів, Ринок, 10.

З нагоди ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО Редакція „Українського Голосу“ шле своїм Шановним Передплатникам, Читачам й Однодумцям найщиріші святочні побажання.

Підчас Свят Воскресення Христового памятайте на Інвалідів У. Г. А.

Політична культура.

Недержавна нація не сміє вести такої практичної політики, яка робить виломи на головному фронті державницького наставлення, послаблює її відпорну силу, розкладає єдиний настрій і таким чином ідею самої державности ставить під знак сумніву. Коли відповідний тактичний зворот є вимушений обєктивними чинниками зовнішнього натиску, якому нація не всилі протиставитись, тоді не може бути мови ні про відступ на гірші позиції ні про шкідливий промах національної політики, але хіба тільки про новий факт.

Політика має в кожному свойому випадку, отже також тоді, коли вона є актом компромісу, репрезентувати в якійсь формі збірну волю та внагляднювати життєву рацію певної людської спільноти, яка власне достатньо виправдувалаб, як причиново так і цілево, кожний окремий політичний крок. Якщо не заходить така звязаність політичних явищ поміж собою, не можна говорити про існування політичної спільноти, але хиба тільки про відірвані відломи етнографічно однородньої маси, що не витворила ще своїх органів політичної волі та форм і способів політичного діяння. Соціяльна многогранність або находить можливість суцільного вияву і тим стверджує факт нації, або існує розпорошено й самоцільно і тому робить щолиш актуальною ідею нації. У першому випадку політика є і мусить бути органічним процесом, що висловлює тенденції життєвого розвитку спільноти як щось конечного й доцільного, в другому є ще можлива довільна гра, експеримент, крайня умовність, невиправданість. У першому дійсність є правилом, а теорія — винятком, у другому — навпаки. Там політична культура є постійним проявом та властивою формою вислову політичної волі, тут вона може бути тільки щасливим випадком, відірваним епізодом, проблеском індивідуального таланту.

Стоїмо перед фактами, які будуть рішаючими для будучого вигляду політичних формацій українського заходу. Стан суспільної незясованости продовжувався задовго і витворив глибоку внутрішню розбіжність в таборі спорідненої національно-політичної єдности. Доки політика умандатованого проводу стояла на традиційному „ні“ і викликувала враження вислову цим коротким словом фактичних настроїв суспільства, могло назверх здаватись, що той провід дійсно повнить функції керівного органу і тому сам собою представляє реальну силу. Не можна було в першій хвилі робити іншого висновку, бо параван принципіяльного спротиву закривав дійсні прикмети й чесноти „проводу“. Але як тільки довелось йому зробити перший крок „позитивної“ політики, він показався зразу в усій наготі: розгубленість, переляк, несмілість, невчасні випади, відступи і смішна тактика „дискусії“ з противником. Або така богатомовна його законспірованість на угодовому фронті! Невже громадський загал в очах „провідників“ такий вже нездисциплінований і божевільний, що навіть одною невинною гримасою зіпсує „велике й добре“ їх діло! Донедавна „провід“ опанцирював себе залізними лавами свідомих своїх мас і голосно визнавав демократичну засаду: голос народу — голос Бога! А тепер чомусь нагло нарід для нього вже — не аргумент і він не має нічого від себе йому сказати.

Хто нині ще дійсно потребує на такі питання відповіді „проводу.“ Все ясне! Плитка містерія розгортається сама собою і ми швидко будемо свідками її льогічного кінця. Для нас він принесе свідомість, що роки самоошуки минають, але їх наслідки треба спокутувати. Замало нації бути добрим рядовиком, вірною масою виборців! Треба поруч здорового інстинкту мати ще відповідно здоровий розум, а тоді питання політичної культури не буде в неї невідомою справою і не заходитиме небезпека ніяких понижуючих експериментів.

ВЕЛИКДЕНЬ У СОВІТСЬКОМУ СОЮЗІ.

Великдень — основа нашого релігійного культу. У ньому і величній зміст, і таємнича сила святости, і могутній порив душевної радости, і почування морального піднесення. Людина носить в серці імя Христа, почитає його культ, шанує церковні традиції й звичаї. Не так обходить люд хрещений Великдень у більшовиків. Зухвала, морально розпустна комунарія від кількох літ провадить шалений наступ на церкву й релігію.

Цього Великодня заноситься на нечуване. Сам червоний диктатор Сталін на засіданні політ. бюра ВКП. злобно зауважив: **Церковний дурман — одна з найголовніших причин кволої соціялізації села...** Цьогорічна противеликодня кампанія мусить бути особливо ударна. Гасло її: **знищити церкву — посилити темп колективізації.** Сільські протирелігійники слабо працюють. Треба кинути їм на допомогу свіжі сили. Ударні бриґади войовничих безвірників на село! Весь керівний провід повинен залишити на мент кабінетну роботу і взяти безпосередню участь у боротьбі. Я сам стаю на чолі одної з бриґад“.

Цих слів цілком вистарчило, щоб поставлено на ноги всіх — від фабрики до осередку, від комісаря до

рядового робітника. Згідно з часописними відомостями шалена підготовка почалась вже два місяці тому. Госіздат * виготовив цілі ваґони противеликодніх гасел, брошур, плякатів. Ще за місяць до свят всі людні місця по селах і містах опоганено крикливими протицерковними потворами — карикатурами. У березні скликано спеціяльний зїзд т.в. „войовничих безвірників“, який затвердив плян противеликодньої акції:

1) **День церковного свята перетворити у всезагальну демонстрацію проти церкви та її культу.**

2) Замість традиційного святкування орґанізувати на Великдень „червоний сів“ — масовий вихід сільського безвірницького активу на поле.

3) У великодні дні скликати сходи, зборища і перевести закладини колективів у тих селах, хуторах, де колективів ще не орґанізовано.

4) Орґанізувати багато-людні походи по селах, містах з протицерковними співами, гаслами, мітінґами. Де є міцний актив, перевести антивеликодній карнавал, продемонструвавши карикатурно служителів культу та їх однодумців (священика, дяка, жандарма, пяницю, злодія т.і.)

5) Підготовити художні улаштування (вистави, інсценізації, живі ґазети), щоби висміяти в них служителів церкви.

6) Добиватись зриву церковних відправ, посвячення паски, яєць та закриття церкви.

Оце головні моменти кампанії.

Головними виконавцями плянів кампанії є осередки „войовничих безвірників“. Підбадьорені фанатичними провідниками та обіцянками за вірну й активну працю — ці звироднілі люде протягом цілого місяця ведуть „підготовку діла“. Вони вивчають прислані з центру богохульні пісні, куплети, малювання безглуздо-крикливих гасел, писання брутальних написів на церковних огорожах та розліплювання протицерковних написів на всіх людних місцях. Загалом всі заходи направлені на те, щоб отруїти святість Великого-дня розбити побожні настрої віруючих, та опоганити святкові традиції.

На допомогу „войовничим безвірникам“ приходить весь комуністичний апарат. Державні установи, підприємства, школи у великодні дні не святкують, але працюють навіть більше, ніж звичайно; райвиконкоми, суди, слідчі орґани призначають на ці дні якнайбільше процесів; по селах сновигають тисячі ріжних аґентів, інструкторів і шарпають селян зо всіх боків; дуже часто сільські власти, підюджені „войовничими“ бриґадистами в перший чи другий день скликають сходи в „дуже важливій справі“. Цього року мають сходи відбуватися другого дня. На них розвязуватиметься справа орґанізації колективу та участь села в противеликодньому карнавалі, а де вже колективи засновані, там весь сход має відбути „червоний посів“: замість шанувати „вигаданого Христа“, усім селом в цей день вирушити на поле.

Де більшовики сподіваються провалу, там вони знаходять окремі способи. Наприклад в саму великодню Суботу священника чи діякона викликають сквапно до... ҐПУ; довго він очікує і врешті справу відкладають на завтра, т. є на сам Великдень. Дуже часто церковним хорам забороняють готуватись до свята; коли хор таки улаштовує десь потаємно співанки, напередодні свята налітає аґент ҐПУ. на „контрреволюційну змову“, головніших співаків арештовує, і замість відспівати святочну відправу, вони зітхають за кратами в Допрі.

В наслідок „плянових“ заходів Великодні свята стають тижнем жорстокої релігійної боротьби. Перевагу в ній беруть здебільшого „войовничі безвірники“, бо за ними сила й право. Тому весь тиждень безупину лунають богохульні вигуки: Великдень — вигадка! Не було Христа, він не воскресав. Релігія — опіюм народу. Геть попів-паразитів людських. Не ходімо до церкви, вступаймо в колектив! Закриймо церкву, дім облуди, збудуймо лазню-дім справжньої фізичної чистоти.

„Бойовими“ моментами виступів „войовничих безвірників“ є найурочистіші години церковної богослужби: Страсний Вечір та Воскресна ніч. Комуністи переводять в цей час дику пропаґанду за спеціяльною й обовязковою для всіх програмою: читання деморалізуючої, цинічної літератури, протирелігійні фанти, розбещені співи, танці.

І виходить: побожний нарід іде до церкви, а „войовничі безвірники“ в усілякий спосіб заманюють до сельбудинку; в церкві Служба Божа, а в сельбудинку шалена гульня; в церкві найурочистіший момент — обхід, „Христос воскресе“ співають, а в сусідньому театрі чи школі гудуть справжні дикунські вакханалії: нарізує спеціяльно мобілізована музика, витанцьовують розбещені пари, хор „войовничих“ виконує свій хуліґанський репертуар з садистичними рефренами.

Великодні дні повні подій, що довго ще по святах широким гомоном розходяться по селах, та стають багатим матеріялом для ҐПУ. Не одного в ці дні забирають до „району“ за „контррев. аґітацію“.

Зате коли хтось з „їхніх“ переступає межі законности — суд його не бере, бо судить „клясово“. У селі Вербівці на Літинщині комсомолець викрав з церкви евангеліє і чашу для антирелігійної вистави, а після неї речі знищили. Церковна рада подала до суду. Пролетарський суд тягнув з пів року, а врешті не найшов винного, хоч про нього й мала дитина знала. Представники церковної громади, обурені на суд, повертаючи з суду до дому, перевели самі засуд: кинули його з воза так, що він на ранок і дуба дав. Третьої ночі на його могилі, поруч з написом на пятикутній звізді: „жертва куркульсько-церковної зграї“, хтось вирізав: „святе евангеліє тебе побило; так буде всім безвірникам“.

В таких умовах обходить громадянство Радянщини Великдень. Навіть у святочні дні не має воно спокою від нахабних комуністів та їх вірних наймитів, рузпустних „войовничих безвірників“. Маса, затаївши ненависть, терпить і жде... свободи духової.

НАДДНІПРЯНЕЦЬ.

* Державне видавництво.

Кілька думок про американця.

Америка є нині в моді. Одні захоплюються її ґіґантичним розростом і набирають до неї містичної пошани. Другі ставляться скептично до її зовнішніх реальних успіхів і твердять, що впарі з ними йде занепад духової культури.

Американець є просяклий духом боротьби, якої ціллю є зовнішній реальний успіх. Але чи тільки внутрішній конфлікт, чи також конфлікт чоловіка зі зовнішнім світом збогачує його духа — це ще питання. Бо що варта внутрішнє життя, коли його вартість не доказана зовнішнім світом?

Тому, що американець в боротьбі за успіх ставить по одному боці своє „я“, а по другому зовнішній світ — він мусить дбати про цілість і силу свойого духа. Він не знає душевного роздвоєння, доведеного на Сході Европи, а головно в Росії до абсурду, і запускається лиш у такі питання, які заступають йому дорогу. Бо не „смакування“ в проблемах, але їх розвязка є його ціллю. Люде, виснажені власною внутрішньою боротьбою, тратять силу до зовнішнього чину і гнуться легко перед людьми навіть меншого знання, але сильнішої волі.

Погляд про занепад, зглядно брак американської духової культури є таксамо фальшивий, як фальшивим є в нас поділ праці на умову й фізичну.

Життєва боротьба американця подібна до боксерського мечу. І в одному й другому випадку безпощадна, а навіть в нашому розумінні жорстока боротьба за успіх, але в межах приписаних законів.

Безпощадна боротьба робить людей еґоїстами, але еґоїзм у нас розуміють чомусь все в некультурному вигляді, забуваючи, що з еґоїзму можна також робити великі й шляхотні діла, не чекаючи на признання, оплески й нагороди з боку других. І такий саме еґоїзм є ідеалом американця.

Знання, яке нікому не приносить користи — нічого не варта. Американець хоче в першій мірі набути таке знання, яке потрібне для його успіхів. Воно мусить бути здорове, звязке, ясне, бо краще меншу ділянку знання опанувати, ніж у великій блукати. Шалена конкуренція заставляє людей поширювати те знання і тільки в браку такого змагання може бути загроза упадку американської культури. Але, покищо, американці про неї дуже запопадливо дбають.

Про інтеґральність душі дбають американці вже від дитини і не виховують дітей на гарних, але на сильних і здорових горожан. Між одним і другим способом виховання є велика ріжниця, хоч запримітна лише дуже вправному виховникові. Бо важко вгадати, скільки й як треба вчити дитину товариських форм, щоби не зробити з неї заляканого манекіна, в якій мірі й яку треба подавати лектуру, щоби не сплодити в дитячій душі хробака, який приспішить її хоробливу зрілість і за першим подувом вітру струтить її на дно життя.

Прикро може вражати нашого виховника факт, що американська дітвора підчас перерв розбивається, але американський виховник радіє, що двох не кидається на одного, що оден не вдарає другого, як той в окулярах, що „боротьба цеглою з угла“ викликає погорду в самої дітвори.

Вкінці, можна осуджувати заложення американської культури та її опрокидати, але тоді треба осуджувати й опрокидати також її успіхи. Можна ті успіхи називати грубим матеріялізмом, але тоді треба приняти фільософію Діоґена і самому замкнутися в бочці. Бо скрите бажання фізичних розкошів і одночасне кидання каменів у бік матеріялізму — це вже дуже несмачний дісонанс. Можна також покласти різку межу поміж цивілізацією і культурою, але тоді треба себе спитати, чи серед злиднів й упокорення тіла можуть творитися духові цінности? — Є випадки, так! Але низький духовий рівень мас прислонювати культурою одиниць — не дуже культурно.

Е. ЛЯХОВИЧ.

Др. К. ЧЕХОВИЧ.

„Розрита могила“.

„Кобзар“ Тараса Шевченка це невичерпане джерело цілющої води, що вже майже сто літ підтримує на силах цілу нашу націю.

Щоби собі зясувати основні елементи ідеольоґії Тараса Шевченка, пригляньмося до його поезії „Розрита могила“ і притягнім для доповнення також деякі думки з інших його поем.

Приглядаючись сумному станові України, поневоленої і зруйнованої Московщиною, Шевченко не оден раз висказував свій біль з цього приводу у своїх віршах і не оден раз ставив собі питання: „за що“. Таке питання бачимо і в „Розритій могилі“:

„Світе тихий, краю милий, моя Україно!
За що тебе сплюндрували, за що, мамо, гинеш?“

Бо якісь причини усіх цих нещасть мусіли бути і то перш за все в нутрі самої України. Як у поемі „Великий Льох“, чи в „Чигирині“, так і тут Шевченко дошукується гріхів у самої України:

„Чи ти рано до схід сонця Богу не молилась?“

значить: чи ти може не по правді жила і зате тепер караєшся? — „Чи ти діточок непевних звичаю не вчила?„ —

Цей „звичай“ у Шевченковому розумінні, це нічого іншого, як добрий „козацький“ звичай з основною засадою: „не дивитись і мовчати і мовчки чухати чуби“, — як це робило сучасне Шевченкові українське громадянство, лиш активно боротися за правду й за волю України.

Це протиставлення пасивного покоління сліпих, незрячих гречкосіїв із одного боку, та активного й свідомого, по термінольоґії Шевченка, „козацького“ елементу з другого, бачимо у всіх періодах розвитку Шевченкового світогляду. Що більше, з творів Шевченка бачимо, що він відріжняв серед самого українського народу в його минулому, теперішньому й майбутньому три стихії:

1. Позитивно-активний елемент, це добрі діти України, це „козаки“ в широкому Шевченковому розумінні цього слова.

2. Неґативно-активний елемент, це перевертні, що кооперують з ворогами України на її загибіль.

3. Пасивний елемент, що мовчки чухає чуби, або поза своїми особистими матеріяльними інтересами більше про нічого не дбає.

Усі симпатії Шевченка, очевидно, на боці активних борців за волю України.

Вертаючи назад до сцени змальованої у „Розритій могилі“ чуємо, як мати Україна відповідає на поставлені їй питання. Вона і по правді жила і „діток своїх доглядала, звичаю навчала. — Виростали мої квіти, мої добрі діти“... Ці „добрі діти“, це, як ми вже знаємо, козаки, борці за волю України, що їх Шевченко при кожній нагоді видвигає в протилежність до сучасних йому перевертнів і правнуків поганих. Ці добрі діти обороняли свою матір Украну і тоді вона не плакала в неволі, а „панувала на широкім світі.“

„Панувала.... О Богдане, нерозумний сину!“

В цих словах про гетьмана Богдана Хмельницького бачимо вже виразний натяк на злуку України з Московщиною у Переяславському договорі, яка довела до поневолення і руїни України Вона є той факт, що найбільш болюче вражав Шевченка, і якого він ніколи не міг Хмельницькому забути. В поемі „Суботів“ цю церков, в якій Богдан Хмельницький молився, „щоб Москаль добром і лихом в козаком ділився“ — Шевченко так і назвав „домовиною України“. — І хоч як високо цінив Шевченко заслуги Хмельницького для України, — цеї одної фатальної помилки, присяги Москві, не може йому забути. Тому мати Україна називає його „нерозумним сином“. Богдан Хмельницький це в розумінні Шевченка добрий син, але „нерозумний“ за те одне, що він не передбачив усього того нещастя, яке він стягнув на Україну через Переяславську угоду.

Щойно тепер добре видно усі наслідки тієї злуки. Бо хоч у якій тяжкій недолі доводилось Україні жити під Польщею в часах перед Хмельницьким, всеж таки і наслідки злуки з Московщиною були неменш страшні. Устами матері України Шевченко розказує про ті наслідки:

„Степи мої запродані Жидові, Німоті“...

Оце кількома словами змальовані ті матеріяльні шкоди, що їх принесла Україні злука з Московщиною.

Таксамо під моральним оглядом Україна потерпіла великі втрати: „Сини мої — каже Україна — на чужині, на чужій роботі.“ Українці перейшли на чужу службу, або й опинилися поза межами України. Мати Україна цілком осиротіла й жаліється, що навіть її брат Дніпро висихає і теж її покидає, „а могили, мої милі, Москаль розриває“. Це вже неначе завершення нещастя, бо ці могили, цеж „свідки слави, дідівщини“, цеж скарбниці найкращих традицій.

У світогляді Шевченка визначне місце займає культмогил. У цих могилах разом з козаками спить і воля України. Про це читаємо у Шевченка ось що:

„А чорна могила ще гірше розкрилась.
Дивлюся — в могилі усе козаки:
Який безголовий, який без руки,
А хто по коліна неначе одтятий“...

А далі оден із цих козаків каже:

„На всій Україні
Високі могили. Дивися дитино:
Усі ті могили — усі отакі:
Начинені нашим благородним трупом,
Начинені туго. Оце воля спить.
Лягла вона славно, лягла вона вкупі
З нами козаками. Бачиш, як лежить!
Неначе сповита!“

А далі додає радісне пророцтво, в якому ясно пробивається Шевченкова віра у краще майбутнє України:

„Усі ми однако за волю лягли,
Усі ми і встанем“... („Буває в неволі“ з 1850. р.)

Шевченко вірить, що традиції визвольних змагань не завмерли на все, а оживуть колись на Україні. Бачимо це також зі слів чорного демона України, що їх Шевченко у своїй поемі „Великий Льох“ вкладає в уста української ворони. Там вона чваниться своїми подвигами перед польською і московською вороною:

„А з вольними козаками що я виробляла?!
Кому я їх не наймала, не запродавала?
Та й живучі-ж, проклятущі! Думала: з Богданом
От-от я їх поховала. Ні, встали погані
Із шведською приблудою“....

Останні слова, це ясний натяк на часи гетьмана Мазепи, як на часи, коли далі продовжалося теж саме діло самостійницьких змагань України. — З цього місця бачимо також, що „козак“ у розумінні Шевченка, це символ невмірущої ідеї повного визволення і самостійности України. Ця ідея неначе захована в могилах і тому Шевченко з таким пієтизмом ставиться до них. І ось на ці святі місця звернули свою увагу Москалі і розкопують ті могили, грабуючи остатнє добро України та затираючи останні сліди її славного минулого. Крайнє обурення пробивається в дальших словах матері України:

„Нехай риє, розкопує, не своє шукає!“

Та ще сумніше те, що не лише Москалі окрадають і руйнують Україну, але і свої-ж таки перевертні помагають „матір катувати“. Це ці погані діти України, це ті всі, що про них Шевченко каже на інших місцях, що це „не люди, а змії“, це ті всі, що руйнували Україну.

Цей деструктивний елемент серед самих Українців, це ті „недолюдки“, що, як далі читаємо в „Розритій могилі“, помагають Москалеві „господарювати і з матері полатану сорочку знімати.“ — Бо справді Московщина вже майже все з України забрала, а те, що лишилося, можна було хиба з полатаною сорочкою порівняти; тай це останнє, цю полатану сорочку хочуть Москалі також забрати, а українські перевертні їм у цьому помагають.

Вкінці перед нашими очима поет малює сумну картину розритої могили:

„На четверо розкопана, розрита могила“...

Картина повної руїни й безвиглядности. Але велика любов до України, до її славного минулого, та глибокий біль з приводу сумної теперішности не дозволяли поетові попадати у безнадійність. І в „Розритій могилі“ і в інших своїх творах Шевченко вказує на те, що якраз в українських могилах можна найти лік на всі болі, якими терпить Україна. Якраз у могилах зберігається щось таке, що

„якби то знайти те, що там поховали,
не плакали б діти, мати б не ридала“.

І ми вже знаємо що там поховано і що там спить.

Єдина надія, яка залишилася для погибаючої України, це оживлення козацьких традицій, традицій активної боротьби за правду і волю, оживлення козацької ідеольоґії взагалі, яка каже, що „на те й лихо, щоб з тим лихом битись!“ („Не до дому“...) Сам Шевченко горить великим бажанням викувати своїми піснями нову зброю, своїм поетичним словом викликати моральне відродження у наших серцях. Про це читаємо у поемі „Чигирин“:

„А на перелозі я посію мої сльози, мої щирі сльози“ — цебто свої пісні, як вираз своїх найгарячіших бажань. З такого засіву
„може зійдуть і виростуть ножі обоюдні,
розпанахають погане, гниле серце трудне
і вицідять сукровату, і наллють живої
козацької тії крови, чистої, святої“.

Такої основної переміни, такого переродження сердець усіх українців бажав досягти своїми піснями Шевченко. Тільки у заміні поганої сукроватої крови живою чистою, святою, козацькою, тільки в такій моральній обнові нас самих, цебто у переміні ідеольоґії „отечества чужого“, в якій би воно не було формі, на ідеольоґію української самостійности, у переміні нашого власного гнилого серця без усяких вищих бажань, на живе козацьке серце, повне гарячої любови до України й великого хотіння та готовости на визвольний чин, тільки у такому переродженні бачив Шевченко рятунок для поневоленої і „на четверо розкопаної, розритої“ України.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

Велика гра на політичній сцені Европи. — Зачалася вона від того, що перед кількома тижнями появився на столі европейської політики великий козир — морське порозуміння, підготоване потайки поміж Англією, Францією та Італією. Це порозуміння, що його зорґанізував анґлійський міністр Гендерзон, було заповіддю, що довге ворогування Італії і Франції скінчилося, і що вслід за цим зачнеться співпраця трьох найсильніших европейських держав, а саме Англії Франції та Італії. Европейська публична опінія приняла цей факт як черговий дипльоматично політичний удар у бік Німеччини. Голосилося скрізь, що Німеччина від часу заключення згаданого порозуміння буде самітна і через те вона буде присилувана шукати за всяку ціну порозуміння з трьома згаданими державами, а передовсім з Францією Казали навіть що морське порозуміння викликало переполох у кругах німецької закордонної політики. А тимчасом Німеччина, що мабуть заздалегідь пронюхала видвигнення такого козира в політичній грі, кинула й собі на стіл аж два нові козирі. Перший з них це підписання німецькими господарськими емісарами в Москві нової умови в справі совітських замовлень і збуту товарів німецького промислу на ринках СССР. Тяжко повірити урядовим запевненням Німеччини, що совітські зимовлення і підписання умови в Москві має виключно торговельне значіння. Ясно, що це сталося за порозумінням, згодою, а навіть спонукою німецького міністерства закордонних справ. Господарські взаїмовідносини поміж Німеччиною і СССР, в міру того як вони будуть затіснятись, можуть легко довести до спільноти господарських інтересів двох орґанізмів, а від такого стану до політичної солідарности і спільноти є лише оден крок

Це тимбільше загрозливе, що господарка намагається в наші часи накидати і справді накидає свої інтереси політиці. Коли так дивитись на справу, то заключена нова совітсько-німецька умова, це акт, що мав на меті в першу чергу окружити Польщу під оглядом господарським а далі й політичним. Другий козир, що його кинули на стіл — це заключення митного союзу з Австрією, про що ми писали в попередньому числі „У. Г.“ Сьогодні додамо, що европейські політичні круги, втаємничені в справу німецько-австрійського порозуміння, твердять, що згаданий митний союз мав опріч явних, щей таємні пункти. А саме Німеччина й Австрія мали поділити поміж собою европейський терен господарського підбою в той спосіб, що покищо Німеччина окремо для себе буде змагати з усіх сил до господарського підбою північних і балтійських країв, а Австрія покищо окремо для себе буде змагати до господарського підбою південно-східніх країв, цебто буде намагатись обняти своїми впливами цілий Балкан. Вже сьогодні заповідається, що Угорщина й Румунія схильні пристати до німецько австрійського митного союзу зогляду на користи господарські й політичні. Це означа лоби повне господарське й політичне окруження Чехословаччини, яка має лише два виходи: самій пристати до німецько австрійського союзу, або звязатись з Польщею. Назагал німецькі козирі не тільки зрівноважили силу козира про морське порозуміння Анґлії, Франції та Італії, але його переважили й викликали, передовсім у Франції, доволі сильну паніку. Гра, що далі буде йти, буде дуже цікава і доведе правдоподібно до устійнення відношення політичних і господарських сил в Европі на довший час.

Конференція Ґандія з віцекоролем Ірвіном. Довго противився Ґанді вступити в безпосередні розмови з представником британської влади, щоби остаточно вияснити положення, витворене постановами конференції „Круглого стола“ про новий автономічний устрій Індій. Врешті, на днях відбулися 2 зустрічі Ґандія з віцекоролем, з яких кожня тревала 4 години. Дальше продовження переговорів відложено на бажання Ґандія, який хоче порозумітися з провідниками самостійницького руху.

Представникам преси Ґанді заявив: „З мойого боку роблю усе, щоби зарадити дальшим мукам мойого народу — решта залежить від Анґлії“. Коли в Льондоні зрозуміли, що опору 300 міліонів людей, які боряться за свободу, не вдасться зламати, нехайже ті, що тримають в руках керму влади, зроблять з цього ствердження невідхильні висновки“. Дорога, що нею „босий апостол справедливости“ вертав від віцекороля до дому, була вистелена квітами й карточками з такими словами: „Благословенний хай буде той, що бореться і терпить за нас усіх“.

„Прогулька“ польських промисловців до Більшовії. За добрим „прикладом“ німецьких капіталістів вибираються і польські промисловці до СССР. Виїзд даної ґрупи мавби наступити 9. квітня. Передбачується також участь представників металюрґічного й прядільного промислу. Побут в СССР треватиме приблизно 2 тижні.

ХРОНІКА МІЖНАРОДНІХ ПОДІЙ.

☐ Всі прилюдні школи в Совітському Союзі дістали наказ не переривати шкільного заняття підчас Великодня. Провідники шкіл, що не виконають цього наказу, втратять посаду, а родичі, які затримають на Великдень дітей дома, будуть покарані гривною.

☐ На місце дотеперішнього віцекороля Індій льорда Ірвіна призначений льорд Велінґтон, який виїхав вже з Льондону.

☐ Велике трясення землі знищило місто Манаґуа, столицю республіки Нікараґуа. Жертви в людях йдуть в тисячі, а майже ціле місто враз з державними установами лежить в румовищах. Влада наказала евакуацію усього населення.

☐ В партії німецьких націоналсоціялістів прийшло до розколу з нагоди усунення провідника берлінського пробоєвого відділу гітлерівців Стеннеса. Його прихильники заняли всі партійні поміщення та заповіли, що новоназначеного провідника Шульца не допустять, хочби довелось підняти боротьбу проти самого Гітлера.

☐ Бухарін, найбільший поруч Леніна ідеольоґ більшовизму, зложив вірнопідданчу заяву, щоби дістатися назад до совітської адміністрації. Однак Політбюро відкинуло його декларацію, заявляючи, що вона замало щира і не осуджує достаточно опозиції.

☐ На місяць серпень ц. р. підготовляє міністерство італійської воздушної фльоти великі маневри, в яких братиме участь 600 літаків.

☐ В днях 12–14 квітня ц. р. відбудеться в Італії перший католицький фільмовий конґрес, який розгляне такі питання: кіно а модерне виховання, італійське законодавство а кіно, міжнародня католицька акція в справі кіна, кіно в родині й у школі.

☐ З 500-літню річницю смерти Жанни д'Арк, приготовляє Католицька Церква на 30. травня ц. р. велике свято при участи представників французького уряду та визначних гостей закордону.

☐ Віденські часописи повідомляють, що Німеччина продала совітам 500 льокомотив і 10.000 ваґонів, покищо без грошей, що вказувалоб на політично-військовий характер цього факту.

☐ Безробіття, що є в цю хвилю загально-світовим суспільним явищем на ґрунті господарської кризи, — не минуло і Франції, цієї нині найбогатшої в золото країни. Французький парлямент ухвалив на днях кредити для допомоги безробітнім у висоті 100 міл. фр., хоч цьому противився фр. міністр праці, який пропонував тільки 25 міл. фр. на цю ціль.

☐ За вісткою з Москви колишній голова совітського уряду Риков покликаний назад до урядової праці, а саме на становище комісаря пошт і телеґрафів Сов Союзу.

ПО ВСІЙ УКРАЇНІ.

Північно-Західні Землі.

До наших Читачів!

Ш. Читачів просимо вибачити що обєм нинішнього числа не відповідає традиційним вимогам святочного числа. Всі зусилля щодо цього не принесли бажаного успіху, бо рішаючі перешкоди були того роду, що їх Редакція, не дивлячись на найкращу волю зі свойого боку, не могла побороти.

РЕДАКЦІЯ „У. Г.“

Найближче число (15) „У. Г.“ появиться з датою 26. квітня і буде у продажі дня 22. квітня ц. р.

РЕДАКЦІЯ „У. Г.“

ХРОНІКА. Дня 31. березня арештовано у Львові Ю. Бачинського, відомого автора „Українська еміґрація в Америці“ і „Ukraina Irridenta“. Він приїхав з Берліна відвідати свойого батька о. мітрата Бачинського. — У Львові арештувала поліція Р. Винницького, ст. ун. і М. Мельничина, ґімн. абс. під замітом їх приналежности до УВО. — Дня 31/III. розпочався перед судом присяглих у Львові процес проти В. Мельника, ст. прав, К. Гарасимчука, роб., В. Боярського, ст. торг. шк., Д. Штикала, ст. пр. і Ін. Цюри, рільн., яким акт обвинувачення закидає революційну роботу з наказу УВО, ширення протипольської літератури та намагання викликати повстання проти Польщі й відірвати Сх. Галичину (в ориґ. Малопольску). Процес скінчився 3. квітня засудом Мельника, Гарасимчука і Боярського на 1 рік тяжкої тюрми. Штикала й Цюру звільнено від вини й кари.

Ювилей 50-літньої праці! — У кого з нас не вдарить міцніше серце, на цей могучий момент? У кого воно не викличе застанови, що „Я“ зроблю для **великої установи** в півстолітню річницю „ЇЇ“ праці?

Що зроблю? „Кожний думай, що на тобі міліонів світ стоїть, що за долю...“ „Рідної Школи“, Ти — як громадянин-українець — даєш одвіт у цю важну хвилю. Даєш, — Громадянине, одвіт сам як одиниця, даєш його як орґанізований гурт, даєш як зріла нація свойому будучому поколінню! Тому то теж не сміє серед нас бути байдужих до „Рідної Школи“ в цьому ювилейному році. Всюди, куди тільки зайде шум Сянових филь, де обізветься з давніх віків голос княжих дружин — там де чути рідну українську мову, там де бється українське серце, там залунає по цілій перемиській землі могучий гомін: Жертвуйте всі — хто тільки може на дар „Рідній Школі“.

Тисячі дітей, що вийшли з лавок „Рідної Школи“, сотки ремісників, що черпали загальну й фахову освіту з уст рідношкільного вчительства, десятки обходів і свят, уладжених Старшинами Кружка „Рідної Школи“ на перемиській землі, дають нам образ того, що люде праці й посвяти зробили досі на полі „Рідної Школи“.

В імя тих добутків ми далі мусимо нести жертви, складати працю і посвяту для „Рідної Школи“. І цей Ювилей кличе нас до цієї праці: Збираймо **писанку, — золотом писану,** даваймо лепти дрібні та загальні, не оминаймо ніякої нагоди, щоби при ній не почули люде про „Рідну Школу“. Уладжуймо вистави, концерти та фестини для „Рідної Школи“ і підготовляймося до повітового Ювилейного Свята „Рідної Школи“.

Арештування за похорон. Дня 12. III. ц. р. помер в с. Конюхові б. Стрия бувший підстаршина У. Г. А., визначніший громадянин села, член „Чит. Просвіта“ та заслужений член „Аматорського Гуртка“ при Читальні — Федір Пойовський. Другого дня Виділ „Амат. Гуртка“ на свойому засіданні рішив зладити вінець на домовину від „Гуртка“ та зібрати хор. Дня 14. III. відбувся величавий похорон, при участи всього громадянства с. Конюхова та богатьох селян із сусідніх сіл. Коли цей похід зблизився на цвинтар, зауважено на свіжо викопаній ямі чорну деревляну табличку із написом „Членові У. В. О.“ Хто таблицю поставив — невідомо.

Не минуло дві неділі, як 27. III. впали в село аґент поліц. Гамерскі, відомий кмдт. поліц. Кліховскі — та ще кількох постерункових. Зараз арештували грабаря Андрієва, Чабановича Ол., виділових „Амат. Гуртка“ Білинського Гр., Войціховича В, Туруса В., студ. прав Барабаша Гриця, Чубка І. уч., Мельника Івана, Усарську Анну, Петра та Ілька Пайовського. По переслуханні в Конюхові звільнили: Усарську обох Пайовських та грабаря. Решту забрали до Любінець. Звідтам звільнили Мельника й Войціховича, який там тяжко захворів. Решту в неділю рано 29. III. відставили до Стрия, до поліційних арештів. — Треба згадати, що всі арештовані перед похороном і в часі похорону (саме тоді як хтось поставив табличку) були коло домовини, де ладили вінці. Та це нічого не перешкодило арештувати цілий Виділ „Амат. Гурт.“ й богато учеників. Виділові закидують, що це він ухвалив поставити таблицю, хоч Виділ радив явно і всі постанови втягнув в „Протокольну книгу“.

Цікаво, чому то за всякий випадок арештують в першу чергу свідомих громадян, які беруть участь в культ.-освітньому житті? Чи тільки за це, що вони свідомі? Та сподіємось, що і цим разом свідоме громадянство, як досі, не дасться стероризувати ніякими шиканами і здвоєною працею дасть відповідь усім, що напосілися на наше просвітянське та громадянське життя.

СВІЙ.

Поліція в ролі прокуратури. А. Туне, бюро денників, що дістає в комісову продажу „Український Голос“, рекламує цілу посилку ч. 11 з дня 22/3, яке дрогобицька поліція з невідомих причин сконфіскувала.

„Свої“ скинули портрет Шевченка. Дня 13. III. відбулося в с. Гірнім б. Стрия засідання Виділу „чит. Просвіти“, на яке прийшов також комендант любінецької поліції Кліховскі. Побачивши в Читальні портрет Т. Шевченка, розлютився і приказав війтові здійняти його. Війт порадився з відомим „патріотом„ Яремком і повторив цей приказ голові читальні. Цей, не довго думаючи, на сором та ганьбу для цілого села, вкинув портрет Шевченка до громадського арешту, що тутже біля читальні. Не хочеться вірити, щоби під боком Стрия існувало село, яке на чолові становища ставить таких вирідків без всякої чести й поваги.

Г.

Просвітянські гроші йдуть на горілку й забаву. Повітовий Союз Кооператив у Стриї призначив для хору с. Гірного б. Стрия 50 зл. як зворот коштів подорожі на Кооперативне Свято в Стриї. Співаки зреклися цих грошей в користь читальні. Та в останньому часі прийшло до непорозуміння між дяком Яремком і співаками через те, що він із хору усунув всіх старших співаків, які дня 1. листопаду 1930 проти його волі пішли на панахиду, Щоби ще більше пімститись, Яремко справив за ті гроші решті співаків забаву з пивом та горілкою.

І так, замість кінчити читальню, пан Яремко готовий швидше придбати для села ще другу коршму, хочаб і коштом тяжко здобутого просвітянського гроша. Невжеж таких „панків“, не можна притягнути до відповідальности?!

ТВЕРЕЗИЙ.

Спростовання. „У звязку зі заявами п. А. Курдидика в „Ділі, Українському Голосі“ та „Неділі“ редакція журналу „Кіно“ сверджує, що п. А. Курдидик на співробітника журналу формально прошений не був, супроти чого його заява як співробітника не покривається з таким титулом.

Далі, відносно зачепленої ідеольоґії журналу „Кіно“ зазначуємо, що п. А. Курдидик ізза браку особистої спроможности забирати голос в справі націоналістичної ідеольоґії, поступив некоректно і не мав права вимагати від п. Кренжаловського пропаґанди фашизму в журналі, що по суті своїй є чисто фаховим та безпартійним.

Своє ідеольоґічне становище зазначуємо ще раз в нашому журналі в ч. 7/1931 та зі своєї сторони заявляємо, що цього роду полеміку поминатимемо мовчанкою.

РЕДАКЦІЯ КІНО.

Ґімназійна молодь для „Рідної Школи“. Читальня Укр. Жіночої Ґімназії в Перемишлі зложила перша на „Ювилейний дар“ для „Рідної Школи“ 50. зол. — Хто слідуючий?

Луговий Вечір у Перемишлі. Відрадним явищем під теперішню хвилю, коли помічається в нашому суспільному житті якась розгубленість, неповність, вижидання якогось чуда з небес — був Луговий Вечір, влаштований в четвер дня 2. квітня ц. р. в салі Народнього Дому в Перемишлі. Перемиські Луговики цього вечера показали, що вони розуміють своє орґанізаційне завдання, — що осторонь від політиканства, від вижидання чудес гуртуються для праці, бо знають, що тільки працею, а не пустомельством, можна добитись кращого майбутнього. Рік-річно виносять на форум громадянства плоди своєї праці.

В цьому році програма вечера була скромніша, ніж в попередньому, але слід зазначити, що не на шкоду, а може навпаки, бо не відчувалось тої накопичености, як це було в попередньому році. Шедевром вечера були межі луговиків на поручках та мішані вежі, але невміле освітлювання рефлектором псувало загальне враження. Далеко краще булоб, якби кожну вежу є окрема освітлити якимсь одностайно забарвленим світлом, а не перемінювати барви невдало, час-від-часу затемнючи цілком образ, як це й було підчас деяких веж.

Ритмічна композиція для ілюстрації слів до пісні „Через балку“ була дуже вдатна, як і саме виконання. Зате т. зв. „лекція шведської руханки“ виявляла брак систематики, яка необхідно потрібна до таких вправ, бо кожна найменча неточність руху одиниці псує цілість, що до певної міри не так відчувалось у вправах луговиків вільноруч.

Про успіх цього вечера постарались проф. Бачинський і луговий провідник Скірка.

Наша любов до пісні доказала, що і Товариство „Луг“, яке є наскрізь руханковим товариством, в концертовій частині вечера зуміло також задовольнити публику. Хоча хор складався по більшій часті з луговичок і луговиків, які вправляли і мусіли почувати втому після своїх вправ, — виконав концертово свою невеличку проґраму під батутою проф. Вітошинського. Диріґент на цей раз вивязався зі свойого завдання куди краще, ніж в попередньому році. Сирий голосовий матеріял, з яким йому прийшлось працювати, виказав зіспіваність (по мойому це найважніша передумова кожного хору) і послух диріґентові, що й відбивалось корисно на виконанні пісень. В сольових партіях вибивався милозвучний сопран (здається п. Батицької).

Назагал цей Луговий Вечір полишив гарне враження. Може інші того роду орґанізації, як „Луг“, не схочуть лишитись позаду і підбадьорені успіхом цього лугового вечера, винесуть і свої плоди праці на показ і оцінку громадянства.

Одного не можна поминути в оцінці цього вечера, а саме, що помимо заповненої салі, давалась прикро відчувати неприсутність інтеліґенції. Від когож більше можнаб жадати підтримки цього роду імпрез, як не від інтеліґенції?! Аджеж слід призадуматись, який елемент гуртується в „Лузі“, і він мусітиме відчути боляче таке нехтування. Чи хочемо створити кастовість на зразок, як це було в колишній Росії?

Зіна.

Особисте. З днем 8. квітня ц. р. перестаю належати до складу Редакції „Українського Голосу“.

Юліян Вассиян.

З попереднім числом вислали ми нашим передплатникам поштові складанки (чеки) і деяким також пригадки. Просимо якнайскорше вирівняти залеглости та передплату на біжучий 2-й квартал 1931. року.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

Святкуймо без алькоголю.

Замість алькогольних напитків нехай з нагоди Празника Воскресення Христового на святочному столі кожної української хати і кожного українського Товариства та забавого комітету красується **артистично виконана карта „Рідної Школи“ звільняюча від алькогольних напитків.** Такі карти можна набути по попередньому зложенні датку (бодай 2 зол.) в Кружку або Головній Управі „Рідної Школи“ у Львові, Ринок 10

Не забувайте, що вартість життєвих обезпечень виринає щойно тоді, коли Ви опинилися вже на краю своєї життєвої мандрівки, життєві обезпечення займають тоді Ваше місце, дають Вашій родині конечні середники до життя і реалізують Ваші замисли, яких Ви не вспіли через свою смерть перевести. Подбайте тому негайно про обезпечення своєї рідні в Товаристві

„КАРПАТІЯ“ Львів, Руська 18.

КРЕМИ Й МИЛА проти веснівок, скірних виприсків і прищів, відсвіжуючі церу — у великому виборі поручає: **Аптика під „ЗВІЗДОЮ“** в Перемишлі, вул. Францішканська 24. біля міської вежі, при Аптиці ДРОҐЕРІЯ.

Радянська Україна.

Червоний Харків у небезпеці. Польські часописи подають за АТЕ звідомлення про зростаючий протисовітський рух на Україні. Харківський уряд видав у звязку з тим надзвичайні розпорядки. В останніх днях арештовано майже усіх відповідальних старшин штабу харківської військової округи. Одночасно арештовано в Харкові 16 професорів виших наукових установ та 150 студентів. Арешти переведено за допомогою сильних військових відділів Ґ. П. У, що обступили кордоном декілька дільниць Харкова. Наказано поготівля двох летунських ескадр, які, у випадку якихсь більших заворушень, мали на доручення шефа Ґ. П. У. Балицького бомбардувати місто.

Арештованих штабових старшин перевезено до Москви та приміщено в Ґ. П. У. на Лубянці.

Воєнний стан у Київі й Одесі. Як подають з Риґи, положення на рад. Україні дуже непевне. В Київі й Одесі проголошено воєнний стан. Арештовано богато українців — старшин червоної армії яктеж усунено українців із визначних становищ в армії. До Харкова мав приїхати головний інспектор червоної армії Гарманов.

За межами України.

II. Український Науковий Зїзд у Празі. 15. грудня 1931 р. має відбутись у Празі II Український Науковий Зїзд. Ініціятива його скликання вийшла з Українського Академічного Комітету, який започаткував також його орґанізацію. На своєму засіданні дня 27. лютня ц. р. Академічний Комітет вибрав Орґанізаційну Комісію, яка має перевести цілу підготовку й переведення II. Наукового Зїзду. До складу Орґанізаційної Комісії покликані: Голова — академ. Степан Смаль-Стоцький, Секретар — др. С. Наріжний, Члени — проф. Дм. Антонович, проф. С. Бородаєвський, Ректор Високого Педаґоґічного Інституту М. Драгоманова, проф. Др. Вс. Гармашів, доц. Др. Ф. Ґула, Ректор Української Господаської Академії в Подебрадах — проф. Б. Іваницький, проф. др. Б. Матюшенко і Ректор Українського Університету в Празі проф. А. Яковлів.

Зїзд має відбутися в днях 15—19 грудня 1931. року. Свою працю він буде провадити в 4 секціях — Історично-Фільольоґічній, Правничо-Економічній, Природничо-Медичній і Технічно-Математичній, з яких кожна буде поділена на підсекції. Орґанізаційна Комісія вже розпочала працю і в цей час занята орґанізацією секцій та підсекцій Зїзду.

Скликаний в 10-ту річницю існування в Празі єдиного в цей час Українського Університету, II. Науковий Зїзд як одне із своїх спеціяльних завдань матиме огляд і підведення підсумків наукової праці української еміґрації за останнє десятиліття в ріжних ділянках наук, особливож у галузі українознавства.

Подаючи вістку про це наукове підприємство української еміґрації, буде тут на місці пригадати читачам про I. Український Науковий Зїзд, що відбувся в Празі перед пяти роками (в 1926. р.). До участи в працях того Зїзду зголосилося 134 особи. На самому Зїзді виголошено 154 доклади, які були поділені так: Історична — 18, Фільольоґічна — 18, Фільософічно-Педаґоґічна — 6, Археольоґія та Історія Мистецтва — 7, Правничо-Соціольоґічна — 24, Економічно-кооперативна — 13, Природнича — 11, Аґрономічно-Лісова — 17, Медична — 20 і Секція Технічних Наук — 20.

У дебатах на Зїзді було 267 виступів. Перший Зїзд мав 1409 відвідувачів, з них 421 припало на членів і 988 на гостей. Доклади членів Зїзду появлялися останніми роками друком у всіх українських і деяких чужомовних наукових публікаціях, а кілька з них вийшли й окремо. Можна з певністю сподіватися, що II. Науковий Зїзд, орґанізований на підставі попереднього досвіду, викажеться у своїй праці не меншим науковим успіхом.

В усіх справах II. Наукового Зїзду треба звертатися до його Орґанізаційної Комісії на адресу: Praha II, Stepanska ul. c. 49/II. С. Н.

На продаж 900 квадр. сяжнів городу,
який надається під будову, в Перемишлі біля осередка міста.
Близші інформації уділює канцелярія адвоката Мра С. Навроцького Перемишль, вул. Костюшки ч. 5.

Купуючи паперці до курення
„КАЛИНА“
з одинокої української кооперативної фабрики
„Будучність“ в Тернополі,
причиняєтеся до розросту рідного промислу і даєте заробіток українському робітництву.

Певні в кільченню
НАСІННЯ
ярин і цвітів
поручає
І. БОРИС
Перемишль, Ринок ч. 2.

Др. Евген Дурделло
бувш. лікар заграничних клінік, спеціяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг (полова неміч) та лікарської косметики ординує в скірних недугах
і т. д. від год. 8½—10, 14—16
в косметиці від 10—11 і 16—18
в неділі і свята від 10—11.
Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Криотерапія. Сепараткові ждальні.
ЛЬВІВ, вул. СИКСТУСЬКА ч. 22, III. п. (біля Нар. Гостинниці).
Вінда до вжитку. Телефон 38—90

В СЬОГОДНІШНІЙ ХЛІБОРОБСЬКІЙ КРІЗІ
для українського хлібороба тоді покращає, коли він візьметься за орґанізацію поважного
Молочарського промислу,
тільки під проводом та при помочі одинокої української молочарської Централі:
Краєвий Молочарський Союз
„МАСЛОСОЮЗ“
Львів, вул. Косцюшка 1 а. Тел. 43-86, 39-66 і 81-04.
Заки приступите до якогонебудь почину в молочарських справах, звертайтеся до нас за порадою.

ОВОЧЕВІ
ЩЕПИ
НАСІННЯ
ПАШНИХ
БУРАКІВ
найліпші відміни по найдешевших цінах достарчить ваґоново і в роздріб Фірма:
А. ТЕРПИЛЯК
Залуква п. Галич.
Цінники й оферти на жадання висилається.

Пошукується здібних аєнтів до розпродажі кіс і т. п. Інформації „KOSYNIER“ Львів, Городецька 97.

КІНОТЕАТР „РЕДУТА“ в Народному Дом. вул. Костюшка 5. Від 5. IV. КАТЕРИНА І. Б гол. ролях Ліль Даґовер і Дмитро Смирнов.

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ
в Перемишлі, вул. Косцюшка ч. 5.
одинока українська каса ощадности, якої вкладкові книжочки мають пупілярну обезпеку на рівні з книжочками польських комунальних кас ощадности.
а) Приймає і виплачує
ЩАДНИЧІ ВКЛАДКИ,
так в золотих як і в твердій валюті, щоденно з винятком неділь і українських свят і платить титулом відсотків від вкладок
В ТВЕРДІЙ ВАЛЮТІ 6-8% РІЧНО
ЗОЛОТОВИХ ВІД 7-9% РІЧНО
Вкладки можна складати в касі Щадниці особисто або пересилити почт. чеками переказами і грошевими листами.
б) Уділює
короткоречинцевих позичок на догідних умовах.
Всякі інформації і дотичні друки можна одержати в канцелярії інституції.
Урядові години від 1-13. — Ч. конта П. К. О. 144.755.

Знамените мило ВІЗЛЯ до миття.
ДРОҐЕРІЯ ПРИ АПТИЦІ ПІД „ЗВІЗДОЮ“
ПОРУЧАЄ: КРАСКИ до великодних яєць.
ПАХОЩІ до тіст, горівок і лікерів.
РОЗПИЛЯЧІ — СМІҐУСИ.
КОЛЬОНСЬКІ ВОДИ оригінальні й на вагу.
ВОДИ Й МИЛА ТОАЛЕТНІ.
Всякі артикули дроґерійні у великому виборі.
Замовлення з провінції полагоджується ВІДВОРОТНО.
Середники проти веснівок

МАҐАЗИН ДАМСЬКОЇ КОНФЕКЦІЇ
МИХАЙЛА ЕСТЕРРАЙХЕРА
ПЕРЕМИШЛЬ, ВУЛ. ФРАНЦІШКАНСЬКА Ч. 11
МАЄ НАЙНОВІШІ НАЙЕЛЕҐАНТШІ МОДЕЛІ
ПЛАЩІВ, КОСТЮМІВ І ВЕЛИКИЙ ВИБІР **СУКОНЬ.**
Проситься о численні відвідини!
ВИГІДНІ УМОВИ! ВИГІДНІ УМОВИ!

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
ТЕОДОР САВУЛА у Відні
має на складі усі українські КНИЖКИ, НОТИ, КАРТИНИ, ПОРТРЕТИ, ЛИСТІВКИ і ТОВАРИСЬКІ ВІДЗНАКИ.
НА БАЖАННЯ ВИСИЛАЄ ВЕЛИКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ КАТАЛЬОҐ.
АДРЕСУЙТЕ: АДРЕСУЙТЕ:
Ukrainische Buchhandlung THEODOR SAWULA,
Wien I. Riemerg. 2. Austria

Міщанська Каса
кредитова кооператива з обмеженою порукою
в Перемишлі, вул. Костюшка ч. 3.
(власна камяниця).
I) приймає вкладки що дня від 9—1 і опроцентовує
1) вкладки в золотих на 8%
2) „ в долярах „ 8%
II. Уділяє векслеві пожички.
Для вигоди вкладчиків буде приймати вкладки пополудні у второк і четвер від год. 5-7.

АДВОКАТ
Др. МИКОЛА РИБАК
Веде канцелярію в Перемишлі ПРИ ВУЛ. ПІЛСУДСКОГО Ч. 1.
в льокалі канцелярії бл. п. Дра Т. Кормоша.
Заступає в усіх справах цивільних і карних.

ЖАДАЙТЕ
у всіх кооперативах
МИЛА
Кооперативної фабрики
„ЦЕНТРОСОЮЗ“

КОНСУМ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ
„НАДІЯ“
в Перемишлі, вул. Снігурського 10. — Філія: вул. Чарнецького
поручає: поручає:
споживчі артикули, вудженини власного виробу і печива з власної пекарні — все найкращої якости і в найдоступніших цінах.

УЖИВАЙТЕ
ЕЛЕҐАНТ,
бо це найліпша паста
ДО ОБУВИ і СВОЯ
ЛЬВІВ, Кордецького 51.

Др. Роман Несторович
ординує у внутрішніх і жіночих недугах
у Перемишлі, вул. Францішканська 37/II (площа на Брамі).
КВАРЦЕВА ЛЯМПА, ХЕМІЧНІ АНАЛІЗИ.
Просвітлювання Рентґеном.

За редакцію відповідає Володимир Зиблікевич. З друкарні А. Блюя, в Перемишлі.